

ΕΘΝΟΣ 22-1-69

Τὰ “Χάρτινα Πρόσωπα, τῆς Μαρίας Λαμπαδαρίδη

Ἡ Μαρία Λαμπαδαρίδη εἶναι νέα λογοτέχνης με θετική προϋπηρεσία στὰ νεοελληνικὰ Γράμματα (“Επαιθλο Φέξη ἀπὸ τὴν Ὀμάδα τῶν Δώδεκα) τόσο στὸν πεζὸ Λόγο, ὅσο καὶ στὴν Ποίησι, καὶ με σημαντικό ἀπαρροχισμένο θέατρο, παινεμένο ἀπὸ διακεκριμένους Γάλλους σκηνοθέτες καὶ κριτικούς, ποὺ διάβασαν τὰ χειρόγραφα κείμενά του.

Οἱ καινούργιες νουβέλλες της, ὠνομασμένες ἀπὸ τὸν τίτλο τῆς πρώτης νουβέλλας: «Χάρτινα Πρόσωπα», πρέπει νὰ τὸ πούμε ἀμέσως, ἐντυπωσιάζουν.

Δὲν εἶναι μικρὴ ἡ Τέχνη, ὅταν ἀπὸ τὸ μεταβατικὸ πλέγμα τῆς νεανικῆς ψυχικῆς ἀνησυχίας διαμορφώνει καὶ ἐπιβάλλει προσωπικὸ ὕφος σταθερῆς τεχντροπίας, ποὺ μαρτυρεῖ ἀπόλυτη ὀριμότητα καὶ ὅταν ἔτσι προεκτείνῃ προσωπικὰ καὶ ἀκαθόριστα, ἀλλὰ ὑπερκτὰ συναισθημάτων, σὰν συνισταμένη μιᾶς κοινῆς ψυχολογικῶν συνόλων.

Ἀπὸ τὰ διηγήματα τῆς συλλογῆς αὐτῆς ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς ὁ ἀνα-

γνώστης θὰ ξεχωρίσῃ, με τὴν πρώτη, τὴν κημιτελῆ — ἄς τὴν πούμε ἔτσι — συμφωνία» τῶν «Χάρτινων Προσώπων» (ἡ πρώτη νουβέλλα τῆς ὁμώνυμης συλλογῆς).

Ἐθῶ ἡ Λαμπαδαρίδου ἐγγίζει ἀσφαλῶς τὸν κόσμο τοῦ Κάφκα καὶ μᾶς μεταδίδει ἐκείνη τὴ γοητευτικὴ ἀβεβαιότητα καὶ τὴ ριγελὴ αἴσθησι, ποὺ γεννᾷ ἡ ἀπουσία τῶν «περιγεγραμμένων» μορφῶν, ἀφίνοντάς μας νὰ περιπλανηθοῦμε ἀνάμεσα ἀπὸ ὀπτασιακὰ σχεδιάσματα ποὺ ἀπέβαλαν τὸν ὑλικὸ χιτῶνα καὶ τυλίχτηκαν τὴν ὁμίχλη τῶν ὀνειρικῶν πλασμάτων, ἀλλὰ ποὺ δὲν ξεστράτισαν στὴν ἀμορφικὴ ἐπιτήδευσι πλαστῶν σχεδιασμῶν.

Ἡ ἀφηγηματικὴ ἑλλειπτικὴ στὸ ἀριστοφυηματικὸ αὐτὸ διήγημα μᾶς πλησιάζει στὸν κολοβὸ (καὶ ἀπαράδεκτα ἀπὸ τρίτο χέρι συμπληρωμένο) «Πύργο» τοῦ Κάφκα, με τὴ διαφορὰ πὼς ἡ ἀθέλητη ἡμιτέλεια τοῦ «Πύργου» γίνεται στὰ «Χάρτινα Πρόσωπα» ἠβελημένη «διαφυγῆ», ποὺ με ὑποβλητικὴ κυριαρχία μιᾶς ἰδιότυπης ἀρχιτεκτονικῆς ὑποκαθιστᾷ ἔντονα ἓνα παραδεδεγμένο «ρόπο» θεματικῆς ὁλοκλήρωσης.

Στέκομαι ἀκόμα καὶ μπροστὰ στὴ «Μεταμόρφωση τοῦ Σεβαστιανοῦ». Τὸ κομμάτι αὐτὸ χαρακτηρίζεται σὰν ἡ ἀποθέωσις τῆς συντριβῆς.

Ἡ μελαγχολικὴ ἰδιοσυγκρασία τῆς συγγραφέως παρασύρει ἀδιόκοπα στὴν

θέωσι τοῦ πόνου καὶ τῆς θλίψης, ποὺ ξεφεύγουν τὴν αἰσιόδοξη φύσι, ποὺ φέρνει «ἐν σπέρματι» κάθε τι ποὺ «δημιουργεῖται» — ἀφοῦ χωρὶς αἰσιόδοξη λειτουργία τῶν φυσικῶν δυνάμεων δὲν παράγεται ζωὴ.

Ὁ ἥρωας τῆς νουβέλλας αὐτῆς, ἀνθρώπος ποὺ μεταβάλλεται «ἐσωτερικὰ» σὲ ζῶο, πυκνώνει στὴν κέρια αὐτὴ μετὰπλασί του — ἀδιάφορο ὀνειρικὴ ἢ συνειδητὰ πλασματικὴ — τὴν ὕλη τοῦ ἀδιόκοπου τρόμου, ποὺ δοκιμάζει ἀπὸ τὴν ἐπέλευσι ἐνὸς ἀναμεινέμετου ἐξαφανισμοῦ.

Ἡ Λαμπαδαρίδου πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸ πὼς ἐγκαινιάζει στὴ νουβέλλα δικούς της τρόπους, εἰλικρινεῖς καὶ συμφυεῖς με τὴν ψυχοσυνθετικὴ ἀρμονία τῆς διασυγκρασίας της.

Τὸ ἀξιοσημεῖωτο εἶναι πὼς, ἐνῶ ἐκφορίζει ἀδισιμφισβήτητα τὴν ὥρα τοῦ σύγχρονου καιροῦ, ξέρεῖ νὰ ἀντιστέκεται σὲ ὅ,τι θὰ ἀποδειχθῆ μιὰ μέρα φθαρτὸ στοιχεῖο τῆς μοντέρνας Τέχνης.

ΝΙΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ